

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-1/22/481

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspeksiiooni jurist Geili Keppi

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 18.07.2022 Tallinnas

Ettekirjutuse adressaat – isikuandmete töötaja OÜ Krediidiregister
e-posti aadress: art@krediidiregister.ee

Isikuandmete vastutav isik **töötaja** Juhatus liige

RESOLUTSIOON

Isikuandmete kaitse seaduse § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 punkti a ning arvestades sama lõike punktiga e, teeb Andmekaitse Inspeksioon andmetöötlejale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

Vastata Andmekaitse Inspeksiiooni poolt esitatud küsimustele, mis inspeksioon edastas 04.07.2022 saadetud järelepärimise täpsustuses aadressile info@aki.ee hiljemalt 15.08.2022.

1. Palume esitada põhjalik ülevaade infosüsteemi (www.taust.ee) osas, millised logid mis toimingutest süsteemides tekivad. Sh kas tekivad vaatamiste ja alla laadimiste kohta eraldi logid.
2. Kirjeldada lisaks logimisele muid valitud turvameetmeid, millega täidab andmetöötaja üldmääruse artiklite 5 ja 32 kohustusi?
3. Esitada ülevaade kõikide logitüüpide kohta koos nende säilitusaegadega.
4. Selgitada kui kaua on säilitatud X kohta tekkinud logisid ja väljastada kõik olemasolevad logid.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 lõike 2 alusel:

sunniraha 2000 eurot iga ettekirjutuses täitmata jäetud punkti eest.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

11.02.2022 esitas X inspeksioonile kaebuse, mille kohaselt ei edasta Krediidiregister OÜ kaebajale soovitud koopiat tema isikuandmete töötlemise kohta.

Inspeksioon esitas andmetöötlejale esimese ettepaneku isikuandmete kaitse asjas 07.04.2022 ning alustas isikuandmete kaitse seaduse § 56 lg 3 punkti 8 alusel OÜ Krediidiregister suhtes järelevalvemenetluse ja palus Krediidiregister OÜ-l hiljemalt 21.04.2022 vastata kaebajale (saates koopia aadressile info@aki.ee) isiku isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 15 alusel esitatud nõudele. 12.04.2022 vastas Krediidiregister OÜ inspeksiooni ettepanekule, kuid ei esitanud jätkuvalt logisid kaebaja isikuandmete töötlemise kohta.

04.07.2022 esitas inspeksioon järelepärimise täpsustuse, kus selgitasime, et igasuguseid isikuandmeid sisaldavate infosüsteemide kasutamisel on logide pidamine üks andmetöötleja peamisi turvameetmeid, kuna muul juhul ei ole andmetöötlejal võimalik kuidagi tagada andmete töötlemise läbipaistvuse ja seaduslikkuse põhimõtteid (volitamata töötlemine, küberrünnakute kiire avastamine jne). Sellest tulenevalt palus inspeksioon hiljemalt 18.07.2022 vastata täpsustavatele küsimustele.

Krediidiregister OÜ vastas 08.07.2022 inspeksiooni järelepärimise täpsustusele, kuid on siiski osaliselt jätnud esitatud küsimustele tegelikult vastamata.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS

Andmetöötleja vastused inspeksiooni poolt esitatud järelepärimise täpsustusele:

Alljärgnevalt OÜ Krediidiregister vastused esitatud küsimustele:

1. OÜ Krediidiregister ei halda keskkonda www.e-krediidinfo.ee, mistõttu ei oska ettevõtte kirjeldada selles süsteemis tekkivaid logisid. Taust.ee's fikseeritakse isikukaartide vaatamised, lisaks server-to-server päringute tegemised ja kasutaja enda sisselogimised Minu taust funktsionaalsuse kaudu.

2. Teostatud on Õigustatud huvi hindamine, s.t et on hinnatud erinevate andmete töötlemist, loodud protseduurid tagamaks andmete asjakohasus, õigsus ja turvalisus, paika on pandud nende säilitamistähtajad. Andmesubjekti järelepärimistele vastatakse maksimaalselt 30 päeva jooksul.

3. Maksehäiretega seonduvad logide tähtajad:

Partnerite, teenuste tarbimisega seonduvaid ja vaidlustusega seonduvaid Isikuandmeid säilitatakse lepingu kehtivuse ajal ning lisaks veel kümme aastat võimalike õigusnõuete kaitseks. Maksehäireid ja sellega seonduvaid andmeid säilitatakse maksimaalselt viisteist aastat, maksehäirete vaatamise kohta säilitatakse andmeid 5 aastat.

4. X maksehäirete vaatamised on registreeritud infosüsteemis alljärgnevalt:
Krediidiregister OÜ lisas väljavõtte maksehäirete vaatamiste ajaloost.

OÜ Krediidiregister soovib välja tuua X järelepärimistega seonduvad faktilised asjaolud:

a) X saatis OÜ'le Krediidiregister avalduse 27.11.2021, millega sooviti X enda poolt defineeritud logide väljastamist. X soovis informatsiooni:

1) andmed väidetavast võlgnevusest

2) nõudja (kui see on mingi kirje puhul juhuslikult muutunud, siis välja tuua millal)

3) kes lisas andmed

4) kes muutis andmeid

b) OÜ Krediidiregister vastas saadetud avaldusele 29.11.2021 (2 päeva peale avalduse saamist), edastati informatsioon võlgnevuse kohta (vastused taotluse punktidele 1 ja 2) ja selgitus, et andmeid muudavad (esialgne andmete sisestamine, hilisemad muudatused, nt laekumise lisamine) Julianus Inkasso OÜ töötajad (vastus taotluse punktidele 3 ja 4).

Saadetud järelepärimise täpsustuses kirjutab AKI:

Antud juhul on X kohta tehtud mitu kannet infosüsteemidesse (nt andmete sisestamise kanne), kuid mitme päringu järel ei ole X-le esitatud tema andmeid puudutavaid logisid.

Eelnevas lauses kirjutab AKI: Selgitame, et isik ei saa nõuda logide esitamist endale meelepärasel viisil, vaid andmetöötaja edastab talle just sellises vormis logid, mis tal eksisteerivad.

OÜ Krediidiregister: X ei ole OÜ Krediidiregister käest küsinud andmete sisestamise kannet (kahjuks jääb arusaamatuks, mida silmas üldse selle all peetakse). Info, kuna maksehäire tekkis on isikule edastatud, lisaks sisaldas saadetud vastus informatsiooni maksehäire nõudja kohta. Eelneva tõttu ei nõustu OÜ Krediidiregister Andmekaitse Inspektsiooni väitega, et OÜ Krediidiregister ei ole mitme päringu järel logisid esitanud. Lisaks täpsustame, et info päringute tegemise ja maksehäirete kohta on näha ka Minu taust keskkonnas, mida kasutaja saab peale enda isikusamasuse tuvastamist kasutada.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 1 punktile a ning arvestades sama lõike punktiga e, on inspektsioonil õigus nõuda selgitusi ja muud teavet, sh järelevalvemenetluse läbiviimiseks vajalike dokumentide esitamist. 04.07.2022 inspektsiooni esitatud järelepärimise täpsustuses soovis inspektsioon saada vastuseid järgnevatele küsimustele:

- 1. Palume esitada põhjalik ülevaade mõlema infosüsteemi (www.taust.ee ja www.e-krediidiinfo.ee) osas eraldi, millised logid mis toimingutest süsteemides tekivad. Sh kas tekivad vaatamiste ja alla laadimiste kohta eraldi logid.**
- 2. Kirjeldada lisaks logimisele muid valitud turvameetmeid, millega täidab andmetöötaja üldmääruse artiklite 5 ja 32 kohustusi?**
- 3. Esitada ülevaade kõikide logitüüpide kohta koos nende säilitusaegadega.**
- 4. Selgitada kui kaua on säilitatud X kohta tekkinud logisid ja väljastada kõik olemasolevad logid.**

Järgnevalt toome välja Krediidiregister OÜ vastused (nummerdatud vastavalt küsimuste esitamise järjekorrale) ja analüüsime nende sisu:

- 1. OÜ Krediidiregister ei halda keskkonda www.e-krediidiinfo.ee, mistõttu ei oska ettevõtte kirjeldada selles süsteemis tekkivaid logisid. Taust.ee's fikseeritakse isikukaartide*

vaatamised, lisaks server-to-server päringute tegemised ja kasutaja enda sisselogimised Minu taust funktsionaalsuse kaudu.

Krediidiregister OÜ sõnul fikseeritakse taust.ee keskkonnas isikukaartide vaatamised, server-to-server päringud ja kasutajate enda sisselogimised. Täpsemalt pole selgitatud, millised logid nendest toimingutest tekivad ning kas vaatamiste ja allalaadimiste kohta tekivad erinevad logid. Arusaamatuks jääb ka, kas süsteemis tekivad eraldi logid maksehäirete sisestamise kohta ja kas andmetöötlejal on sellised logid olemas. Sellega leiame, et ei ole vastatud küsimusele ja esitatud põhjaliku ülevaadet kõikidest tekkivatest logidest.

2. Teostatud on Õigustatud huvi hindamine, s.t et on hinnatud erinevate andmete töötlemist, loodud protseduurid tagamaks andmete asjakohasus, õigsus ja turvalisus, paika on pandud nende säilitamistähtajad. Andmesubjekti järelepärimistele vastatakse maksimaalselt 30 päeva jooksul.

Inspeksioon selgitab, et logipidamise alus tuleneb üldmääruse artiklite 5 ja 32 koosmõjust. Isikuandmete töötlemisel peab tagama andmete käideldavuse, tervikluse ning konfidentsiaalsuse. Käideldavus tagab andmete õigeaegse ja hõlpsa kättesaadavuse selleks volitatud isikule või tehnilisele vahendile. Terviklikkus tähendab andmete õigsuse, täielikkuse ja asjakohasuse tagatust ning veendumust, et andmed pärinevad autentsest allikast ning neid ei ole volitamata muudetud. Konfidentsiaalsus tähendab andmete kättesaadavust ainult selleks volitatud isikule või tehnilisele vahendile.

Õigustatud huvi hindamine ja säilitustähtaegade sätestamine ainuüksi ei taga andmete käideldavust, terviklust ning konfidentsiaalsust. Krediidiregister küll viitab, et loodud on protseduurid tagamaks andmete asjakohasus, õigsus ja turvalisus, kuid jätab selgitamata mil viisil täpsemalt ja mis protseduurid selleks loodud on. Vastusest ei ole võimalik aru saada, kuidas on näiteks tagatud see, et andmeid ei saaks muuta selleks volitamata isikud või kuidas täpsemalt tagatakse andmete kättesaadavus ainult selleks volitatud isikutele ning kuidas seda kontrollitakse. Andmetöötlejal on töendamiskohustus, mida ta saab täita vaid läbi selle kui süsteem andmetöötlustoimingute kohta vastavaid logisid loob. Krediidiregister OÜ ei ole seni tõendanud, et nad peavad logi selle üle, kes andmeid sisestab või muudab, esitatud on ainult kaebaja maksehäirete vaatamiste väljavõte. Kui sellised logid puuduvad, siis ei saa inspeksioon nõustuda, et oleks loodud protseduurid tagamaks andmete asjakohasus, õigsus ja turvalisus. Kui andmetöötleja peab infosüsteemi, kus ei teki logisid või ta on infosüsteemi seadeid selliselt muutnud, et neid ei teki või kustutatakse automaatselt, ei ole selline andmetöötlus üldse lubatud, kuna see on selgelt vastuolus üldmääruse peamiste põhimõtetega.

Vastuses on viidatud õigustatud huvi hinnangule, aga ei ole lisatud õigustatud huvi hinnangut. Sealjuures ei ole vastatud küsimusele, ega esitatud oma teiste turvameetmete kirjeldust.

3. Maksehäiretega seonduvad logide tähtajad:

Partnerite, teenuste tarbimisega seonduvaid ja vaidlustusega seonduvaid Isikuandmeid säilitatakse lepingu kehtivuse ajal ning lisaks veel kümme aastat võimalike õigusnõuete kaitseks. Maksehäireid ja sellega seonduvaid andmeid säilitatakse maksimaalselt viisteist aastat, maksehäirete vaatamise kohta säilitatakse andmeid 5 aastat.

Selles vastuses kinnitas Krediidiregister OÜ, et olemas on maksehäiretega seotud logid ja logidele on määratud säilitustähtajad. Inspeksioon soovis saada aga konkreetset ülevaadet kõikide logitüüpide kohta ning seda esitatud ei ole.

4. X maksehäirete vaatamised on registreeritud infosüsteemis alljärgnevalt (lisati väljavõtte).

Inspeksioon palus selgitada, kui kaua säilitatakse X-i kohta tekkinud logisid ja väljastada kõik olemasolevad logid. Krediidiregister OÜ edastas väljavõtte ainult kaebaja maksehäirete vaatamise kohta. Seejuures ei edastanud teavet kui kaua selliseid logisid säilitatakse ega andnud selgelt mõista, et teisi logisid tal isiku kohta ei ole tekkinud. Sellest tulenevalt eeldame, et osad logid on jäetud esitamata.

Eelmises punktis (vt 3. vastust) kinnitas Krediidiregister OÜ, et partnerite, teenuste tarbimisega seonduvaid ja vaidlustusega seonduvaid isikuandmeid säilitatakse lepingu kehtivuse ajal ning lisaks veel kümme aastat võimalike õigusnõuete kaitseks. Maksehäireid ja sellega seonduvaid andmeid säilitatakse maksimaalselt 15 aastat, maksehäirete vaatamise kohta säilitatakse andmeid 5 aastat.

Lisaks on Krediidiregister OÜ kinnitanud, et fikseeritakse isikukaartide vaatamised, server-to-server päringud ja kasutajate enda sisselogimised. Esitatud on väljavõtte aga ainult X-i maksehäirete vaatamistest. Inspeksioon selgitas 04.07.2022 tehtud järelepärimise täpsustuses, et kõik logid, mis on kokku viidavad konkreetse isikuga, loetakse isikuandmeteks ja isik võib enda kohta tekkivaid logisid välja nõuda. Selgitasime, et isik ei saa nõuda logide esitamist endale meelepärasel viisil, vaid andmetöötleja edastab talle just sellises vormis logid, mis tal eksisteerivad. Vastuses inspeksioonile leiab Krediidiregister OÜ, et kaebaja ei ole küsinud andmete sisestamise kannet. Kaebaja soovis juba esimeses Krediidiregister OÜ-le tehtud taotluse saada logifaili muuhulgas selle kohta, kes lisas andmed. Sellele samale taotlusele viidanud ka Krediidiregister OÜ oma vastuses järelepärimise täpsustusele. Nagu öeldud, siis ei saa isik seda nõuda endale meelepärasel viisil ja Krediidiregister OÜ ei pea tõesti teadma täpselt, milline füüsiline isik andmed sisestas, kuid mingi logi peaks tekkima, et täita üldmäärusest tulenevaid kohustusi ja selle koopia peaks väljastama just sellisel kujul nagu see andmetöötlejal olemas on.

Vastuses inspeksiooni 04.07.2022 tehtud järelepärimise täpsustusele leiab OÜ Krediidiregister, et on kaebajale logid edastanud, kuivõrd info, millal maksehäire tekkis on isikule edastatud vastuses kaebaja taotlusele ning lisaks sisaldas saadetud vastus informatsiooni maksehäire nõudja kohta. Selgitame, et logid on seotud süsteemiga ning logide põhjal on võimalik tuvastada, mis on süsteemis toimunud ja kes on süsteemis mingisuguseid tegevusi teinud. Kuivõrd kõik logid, mis on kokku viidavad konkreetse isikuga, loetakse isikuandmeteks ja isik võib enda kohta tekkivaid logisid välja nõuda, siis ei saa nõustuda, et käesoleval juhul oleks isikule edastatud koopia nõutud logist.

Krediidiregister OÜ edastas inspeksioonile ainult maksehäirete vaatamiste väljavõtte. Kui Krediidiregister OÜ omab logi ainult maksehäirete vaatamiste kohta, siis sellisel juhul on tegemist rikkumisega, sest kui teisi logisid ei peeta, ei ole võimalik järgida isikuandmete töötlemise põhimõtteid ega tagada andmete töötlemise turvalisust. Igasuguse infosüsteemi kasutamisest tekivad automaatsed süsteemilogid, mistõttu ei ole eluliselt usutav väita, et andmetöötlejal neid ei ole.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja asjaolu, et haldusorgani järelevalvemenetluse raames tehtud järelepärimisele vastamine on kohustuslik ning inspeksioonil õigus nõuda selgitusi ja muud teavet, sh järelevalvemenetluse läbiviimiseks vajalike dokumentide esitamist, kuid

Krediidiregister OÜ ei ole inspeksiooni järelpärimisele sisuliselt vastanud, pole esitanud kõiki logisid ja on ignoreerinud osaliselt esitatud küsimusi, leiab inspeksioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik järelvalveasja oluliste asjaolude väljaselgitamiseks ning haldusmenetluse efektiivselt, sh võimalikult kiirelt, läbi viimiseks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Geili Keppi
jurist
peadirektori volitusel